

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 48.

Kontor: Nørregade 33, St.

27. November 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg.

Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon, V. 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.

Udenbys Juleordre bedes helst
indgivet inden 1ste Decbr.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet“
bedes sendt under Adresse:
Ekspeditionen, Nørregade 33.

**Klager over Uregelmæssig-
hed i Forsendelsen bedes stil-
let skriftligt til Postvæsenet
— hjælper dette ikke, da til
Bladets Kontor.**

**Hver Ting med sit
rette Navn.**

Det har glædet mig at læse de to fornuftige Stykker af M. A. om dette Emne i nærværende Blad. I Virkeligheden er Forestillingen om „Stor-ken“ vist ikke saa fast indgroet, som M. A. synes at mene; men hvad der derimod er fast indgroet, er dette, at med Hensyn til de kønslige Forhold gives der som Regel slet ingen Oplysning af Forældrene, medens Uvedkommende give en formummet, fordægtig eller ofte ligefrem raa og pirrende Oplysning om de Dele. Paa Landet kan Ungdommen saa udmærket nævne Tingen ved sit rette Navn, selv naar der er nogle til Stede af begge Køn, men hvordan? Det siges sjofelt og kun for at gøre det til Grin, som vel kan betragtes for det største og alvorligste af alt menneskeligt. Hvilken stor og stolt Følelse maa ikke gribe Mand og Kvinde, naar de, som drives sammen af den inderligste Ømhed, sammen

**Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.**

kunne forplante det Liv, der banker i dem begge.

Hvilket stort Ansvar maa de ikke føle, naar de betænke, at de ikke alene kunne avle et Liv, men et bestemt formet Liv, der maa arve Forældrenes Svagheder og saaledes komme til at undgælde for disses Fejl — endog dette, om Forældrene eller én af disse er berusede i Undfangelsesøjeblikket, vil man tillægge Betydning.

Men om noget saadant taler Ungdommen ikke. Jeg er næsten tilbøjelig til at sige, at for en saadan naturlig, sund Tale føle de sig generede, medens de uden Blu kunne tale letfærdigt — ja, Forholdet er saaledes vendt ganske paa Hovedet.

Den lille Fortælling af den amerikanske Forfatterinde Lilly Hershfield var nu glimrende; men den er jo kun en Indledning — rigtignok en god. Men Sagen er, at den i Grunden alligevel intet siger, idet den smutter uden om det egentlige Kønsspørgsmaal. Jeg synes, at Barnet grumme snart maa komme i Tanker om, at Faderen i Grunden slet ikke vedkommer det noget (efter den første Oplysning). Barnet vil ogsaa snart finde det mærkeligt, at det er de gifte, der føde Børn (at Piger dog ogsaa kunne føde Børn, faa de fleste Børn dog snart at vide; men det holder ikke det frembrydende Spørgsmaal nede hos Barnet; thi der spørges altid om, hvem der er Barnefaderen, og et opmærksomt Barn vil straks tænke: „Det er da underligt med den Fader, han skal da ikke føde Barnet“). Bevidst eller ubevidst, for sig selv eller til en anden vil Barnet endelig stille Spørgsmaalet: „Hvorfor er der en Fader, hvad skal han?“ Saa mener jeg, det bliver vanskeligt; thi saa kommer først Kønssforholdet mellem Mand og Kvinde frem i Barnets Forestilling. Hvad den amerikanske Moder sagde til sin Sibyl, kan enhver Moder fortælle sit Barn; men enhver Moder eller Fader er ikke god til at sige sit Barn, at det lille Æg inde i Barnekamret skal befrugtes udefra af — Fader. „Hvorledes gaar dette til“, vil Barnets Spørgsmaal lyde, og hvem forstaar nu at gaa videre ad den vanskelige Vej og give fuld Forklaring uden at pirre eller gøre nysgerrig? Ja, man kan da ikke lade være at forklare Kønsganernes Betydning, synes jeg. Det griber Barnet, at det har saa store Muligheder

i sig, at det engang kan fremkalde Liv, og det vil have Besked om: hvordan. Dernæst fristes det til at prøve — her ligger den største Fare, her i Lysten til at prøve; thi her maa slet ikke prøves, saa er man straks langt henne i det gale.

Der vil jo nu blive stor Forskel paa Alderen, da saadanne Ting skulle drøftes; men der skal dog tages fat, før Børnene naa at blive voksne — man kommer snarest for sent.

Naar jeg nu har skrevet alt dette, er Grunden ikke den, at jeg forkaster at fortælle naturligt om naturlige Ting — tvertimod; thi i modsat Fald faa de Kundskaben om det ad anden Vej. Jeg tror endog, at man skulde komme meget daarligt fra det, hvis man skulde gøre mere Skade paa denne Vis end ved at lade Kundskaben komme af Krogveje; men Meningen var ikke at naa et mindre Onde; men vi vilde naa et virkeligt Gode, gøre Børnene til bedre Mennesker ved at oplyse dem om disse store Ting paa en saadan Maade, at der kom noget løftende ind i Barnets Sjæl. Og jeg maa sige, at jeg staar i høj Grad famlende med Hensyn til at gribe Sagen an over for Børn og Ungdom. Det kønslige lusker som en Tyv ved Nat. Vi ville drage det frem af den Skumlekrog, sætte det i Dagens Lys og tale jævnt og naturligt om det, der selv er jævnt og naturligt, og som for ædle Mennesker rummer saa megen virkelig Fryd, ja, som er en aandelig Livsmagt af første Rang. Der er jo ogsaa en hel Del, som nu om Dage gerne vilde gaa med til at stille det kønslige som Nr. 1 i Livet, kalde det Livets Fryd og søge at skaffe sig den størst mulige Sum af Nydelser paa denne Konto uden Hensyn til kristelig og menneskelig Moral og andre saadanne „forældede Begreber“.

Men denne Slags Mennesker bør være os diametralt Modsætninger i vore Bestræbelser for at sætte Kønslivet paa sin rette Plads i Livet.

Nærmere Udvikling paa dette Punkt maa vist være Spild af Ord, da enhver kan se Forskellen i Anskuelse, kun den antydes.

Jeg har desværre intet fortalt, kun gjort mit til at paaskynde dem, der maa vide bedre, at klare alle disse Besværligheder. Jeg mener, at nu er der givet saa mange Hentydninger, at der lettelig maa blive Rum for en grundig Udvikling med det Resultat som Maal at faa en Form for Meddelelsen af de mange svære Ting, som der er paa Tale.

Det kommer her an paa at høre en, som har noget erfaret at sige os

— Teorier kan der let blive for mange af — lad os faa noget oplevet. Her er det snarest en eller anden god Moder, der maa rykke ud med Forklaring; men lad os nu ikke dølge noget som helst; thi jo mere man skriver rent ud, jo bedre kan man, og denne Slags kan der i alt Fald ikke være Tale om, at voksne Mennesker kunne tage Skade af at drøfte.

16 Novbr. 1900,

A. A.

E. S. M. A. faar Tak for at have fremdraget Sagen.

Psykologisk Literatur.

Hinsides,

en psykologisk Redegørelse af

Hannah Joël.

(Lehman og Stage).

„Der gives ogsaa andre fattige . . . fattige, i hvem alt det gæder og nager, som vor Tid uden ret at vide hvordan, vil have frem i sine moderne Mennesker . . . ulønnede Arbejdere, som rastløs maa arbejde for de mætte, de tilfredse, de besiddende, de som sorgløst kan nyde det erhvervede og ned-arvede.“

Lou Andreas Salome.

Hinsides betyder paa den anden Side af den sunde Menneskeforstand; Bogen er en Slags Dagbog, ført af en syg, hvis Sind flakker raadløst om mellem alle Trin af en højt udviklet Reflektion og et Barns springende og usammenhængende Tankerække, af en Selvhævdelse, der ikke vilger for nogen Voldsdaad, og en Selvgivelse, der beder Jorden om Forladelse for hvert et Fodtrin. Skridt for Skridt følger vi den syge fra Bogens første Side, hvor hun for at spare Hjemmet søger ind paa Hospitalet med sine Selvmordsplaner til det Øjeblik, da hun tilsyneladende alt andet end raskere selv overtager Ansvaret for sin Helbredelse og med Anspændelse af alle Kræfter vender sig fra „den mørke Strube“ og vælger Lyset, Livet, om end et Liv i Forsagelse af alt det, hun før har fordret af Livet. Hun vilde reformere en Verden — nu er det hende nok, om hun kan holde det onde borte fra sig selv, „bliver Arbejdet ringe og Gerningen kejtet paa min ny Vej gennem Livet, saa faar jeg nøjes med Ringhed og Kejtethed, Hjertets Haand vil jeg indøve — aldrig mere skal Magtens Haand herske over mig, eller mine Tanker dvæle ved at gøre Fortrød — de Øjne, der ser paa mig, vil jeg ikke skamme mig for.“ Det er et Par Barneøjne, der giver hende Modstandskraft, de spørger, synes hun, om Verden er ond eller god; hun ved med sig selv, at hende har man vist for meget af det onde, hun husker, at Smerten derved var stor, og hun føler, at hvad hun end har mistet af Evner og Kræfter, har hun dog endnu „Vil-